

ЭРКИН ТУРИСТИК ХУДУДДА ДАВЛАТ-ХУСУСИЙ ШЕРИКЧИЛИГИ АСОСИДА ТУРИЗМ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИ

Бердимуродов Азизжон Шукриллоевич,
СамИСИ мустақил изланувчиси
E-mail: aziz23011989@mail.com

Аннотация. Ушбу мақолада давлат-хусусий шерикчилиги, унинг моҳияти, туризм соҳасида давлат-хусусий шерикчилигидан фойдаланишнинг афзалликлари масалалари ўрганилиб, таҳлил қилинган. Шунингдек, давлат-хусусий шерикчилик асосида эркин туристик ҳудудларни самарали ривожлантиришнинг ташкилий-иқтисодий механизми ишлаб чиқилган ҳамда мазкур механизм асосида туризм соҳасини янада ривожлантириш бўйича таклифлар тайёрланган.

Калит сўзлар: туризм, эркин туристик ҳудуд, туристик инфратузилма, давлат-хусусий шерикчилиги, механизм, модернизация.

Аннотация. В статье исследуется и анализируется государственно-частное партнерство, его сущность, преимущества использования государственно-частного партнерства в туризме. Также разработан организационно-экономический механизм эффективного развития свободных туристических территорий на основе государственно-частного партнерства и подготовлены предложения по дальнейшему развитию туристической отрасли на основе этого механизма.

Ключевые слова: туризм, свободная туристическая зона, туристическая инфраструктура, государственно-частное партнерство, механизм, модернизация.

Abstract. The article examines and analyzes public-private partnership, its essence, the advantages of using public-private partnership in tourism. Also, an organizational and economic mechanism for the effective development of free tourist territories on the basis of public-private partnerships has been developed and proposals have been prepared for the further development of the tourism industry on the basis of this mechanism.

Key words: tourism, free tourist zone, tourist infrastructure, public-private partnership, mechanism, modernization.

Кириш

Бугунги кунда кўплаб ривожланаётган мамлакатлар ҳукуматлари янги ва яхшиланган хизматлар, хусусан, туризм хизматларига нисбатан ўсиб бораётган талабни қондириш борасида бир қатор қийинчиликларга дуч келмоқдалар. Туризм фаолиятининг асосий қисми хусусийлаштирилган бўлса-да, йирик лойиҳаларни амалга оширишда давлат асосий ижрочи бўлиб қолиши етарли натижаларга эришишга имконият бермаяпти. Давлат секторининг имконияти кўплаб лойиҳаларни бир вақтнинг ўзида амалга ошириш бўйича чекланганлиги сабабли, ҳукуматлар хусусий сектор билан шериклик асосида туризм хизматларини амалга ошириш ҳажмини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш учун энг маъқул йўллардан бири эканлиги аниқ бўлиб бормоқда.

Ўзбекистон иқтисодиётида ҳам давлат-хусусий шериклик (ДХШ) лойиҳаларини амалга ошириш тобора ривожланиб бормоқда. Ўзбекистон Республикаси Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 2021 йил 22 апрель куни штказилган ҳудудларда

хизмат кўрсатиш соҳаси йўналишларини ривожлантириш масалалари бўйича видеоселектор йиғилишида "Вазирлар ўз соҳасида хусусий сектор фаолияти учун ҳуқуқий база яратиши, рўхсат бериш талабларини соддалаштириб, тадбиркорликка йўл очиши зарур. Қаерда давлат корхонаси, қайси фаолият бўйича давлат-хусусий шериклик ёки хусусий сектор бўлиши аниқ қилиб белгиланиши керак", – дея таъкидлаб ўтди [1].

Юқоридаги ҳолатлар туризм соҳасида ҳам давлат-хусусий шерикчилигини ривожлантиришнинг долзарблигини акс эттиради ва бу борадаги илмий тадқиқотларни амалга оширишни тақозо қилади.

Мавзуга оид адабиётлар таҳлили

Давлат-хусусий шерикчилиги турли халқаро ташкилотлар, хорижий ҳамда миллий иқтисодчи олимлар томонидан турли хил талқин этилса-да, ДХШ борасида уларнинг барча фикрлари деярли ижобийдир.

ДХШ иштирокчилари, одатда, қонуний кучга эга бўлган шартнома ёки бошқа механизм орқали инфратузилма лойиҳасини амалга ошириш ёки бошқариш билан боғлиқ мажбуриятларни ўртада тақсимлаган ҳолда биргалашиб фаолият юритишга келишиб олишади. Ушбу ҳамкорлик ёки шериклик ҳар бир томоннинг вазифаларинини аниқ белгилаш орқали амалга оширадиган фаолиятига асосланади [2].

Туризмда давлат хусусий шерикчилигида бошқа корхоналарга нисбатан рақобат устунлигини ўрнатиш стратегиясини жорий қилиши мумкин. Туризмнинг ривожланиши ва аҳоли бандлигини ошириш ўртасида мустаҳкам алоқа мавжуд. Давлат хусусий шерикчилиги асосида узоқ муддатга мўлжалланган стратегияга кўра иқтисодий ўсишни жадаллаштириш, бандлик даражасини ошириш ва камбағалликни камайтиришга эришиш мумкин [3].

Яқин вақтларгача туризм соҳасида рақобатли бозор туфайли давлат ва хусусий шериклик алоқаларини ўрнатиш борасида иккиланишлар бўлиб турди. Давлат харажатларини оширадиган ёки рақобатбардошликни камайтириши мумкин бўлган бирор иш талаб қилинса, давлат сиёсати мазкур лойиҳаларда иштирок этишни истамас эди. Бироқ давлат ва хусусий туристик шерикчилик лойиҳаси аксинча бўлиши мумкин. Бу турли манфаатдор томонларнинг билимлари, тажрибалари, капиталлари ва бошқа манбаларининг бирлашишини англатади. Ҳамкорликнинг фойдали жиҳатлари ҳақидаги хулосалар аста-секинлик билан ўсиб бормоқда. Бу шерикчилик тизим ичидаги изчилликни таъминлайди ва режалаштириш, бошқариш муаммоларини ҳал қилиш ва замонга мослашиш учун самарали восита бўлиб хизмат қилади. Шунинг учун туризм хизматларининг рақобатдошлигини пасайтириш ўрнига аксинча кучайтиради [4].

Бирор-бир лойиҳани молиялаштириш ҳар қандай инфратузилмавий ривожланишнинг энг муҳим жиҳатларидан биридир. ДХШ ҳам хизмат кўрсатиш, ҳам ишлаб чиқариш соҳасида барча имкониятларни яратишнинг кучли усулларида бирига айланди. Давлат ва хусусий секторнинг биргаликдаги иштироки лойиҳани ҳар томонлама кучайтиради. Бундан ташқари, кутилаётган хавфлар келишув асосида бартараф этилади ва иккала томоннинг бир-бирини қўллаши натижасида самарали фаолият юритишга эришилади. Давлат-хусусий шерикчилигида юзага келадиган турли хил хатарлар иккала томонга тақсимланади ҳамда уларни бартараф этиш мажбуриятига эга бўлади. Иқтисодчи олимларнинг таъкидлашича, даставвал туризм соҳасига киритилган капитал қўйилмалар катта суммани ташкил қилса-да, аммо тезда даромад олишга эришиш мумкин [5].

Иқтисодчи олимларнинг юқоридаги фикрларидан келиб чиқиб айтиш мумкинки, давлат-хусусий шерикчилиги ҳар бир томон, яъни давлат, бизнес сектори, истеъмолчи ҳамда аҳоли учун ҳам ҳар томонлама фойдали бўлиб ҳисобланади. Айниқса, бутун дунё бўйлаб энг даромадли соҳалардан бири бўлиб турган туризм учун ҳам ДХШни қўллаш мақсадга мувофиқдир.

Тадқиқот методологияси

Ушбу тадқиқот хорижий ва республика олимларининг илмий изланиш натижалари, мамлакатимизда эркин иқтисодий ҳудудларнинг фаолияти ва эркин туристик ҳудуд (ЭТХ)ларда амалга оширилаётган лойиҳалар билан танишиш, дала тадқиқотлари, кузатувлар хулосалари ва бошқа маълумотларга асосланади. Жумладан қиёсий таҳлилдан ДХШ асосида ташкил этилган лойиҳалар ҳамда бошқа шаклдаги лойиҳаларни қиёслаш, ДХШнинг афзалликларини ёритишда, тизимли таҳлил ҳамда омилли усуллардан ДХШ асосида ЭТХни самарали ривожлантиришнинг ташкилий-иқтисодий механизмини ишлаб чиқишда ҳамда хулосалар чиқаришда фойдаланилди.

Таҳлил ва натижалар

Давлат-хусусий шериклиги давлат ва хусусий бизнес субъектларининг манфаатларини мувофиқлаштириш ва тартибга солиш, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари ва лойиҳаларини таъминлаш ҳамда амалга оширишдан иборат ўзаро манфаатли ҳамкорликни таъминлаш механизмидир. Бу эса, ўз навбатида, аҳолининг ҳаёт сифатини яхшилаш ва давлат бошқаруви мақсадларига эришиш учун ўзаро манфаатли шартларда ижтимоий аҳамиятга молик вазифаларни ҳал этишга олиб келади.

Сўнги пайтларда ривожланган давлатларда давлат-хусусий шериклигининг турли шаклларида фойдаланиш давлат ва хусусий бизнеснинг минтақавий ҳамда давлат даражасида ижтимоий аҳамиятга эга инфратузилма объектларини яратиш, модернизация қилиш бўйича биргаликдаги фаолият билан шуғулланганлиги сабабли катта ҳажмга эга бўлди. Ҳамкорликнинг ушбу шакли давлат ҳокимияти органлари учун иқтисодий нуқтаи назардан қизиқиш уйғотади, чунки инфратузилмани такомиллаштиришга сармоя киритиш орқали ижтимоий соҳани ривожлантиришга имкон беради.

ДХШ лойиҳаларини шакллантириш ва ривожлантиришнинг энг катта тажрибаси Европа давлатларида тўпланган. Ҳозирги вақтда Европа Иттифоқи мамлакатларида ДХШни қўллашнинг асосий тармоқлари - йўл соҳаси, жамоат транспорти, энергетика, таълим, соғлиқни сақлаш ва туризмдир.

Туризмда ДХШнинг ролига бағишланган дастлабки тадқиқотлардан бири Бутунжаҳон Туризм Ташкилоти томонидан 2000 йилда ўтказилди. Дунёнинг 90 мамлакатидан келган сўровда қатнашган давлат ва хусусий тузилмаларнинг 98 %и рақобат шароитида ДХШнинг ролини "жуда муҳим" ва "муҳим" дея қайд этиб ўтган [6]. Ҳозирги вақтда туризм соҳасида ДХШ мавзусига қизиқиш, биринчи навбатда, глобал пандемия ва 2020 йилда туризмнинг асосий кўрсаткичларини қисқартириш билан боғлиқ.

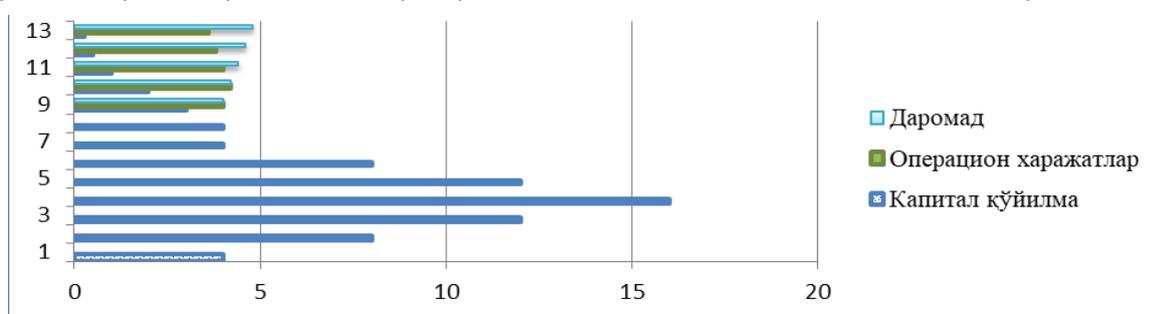
Туризмда ДХШ лойиҳалари бир қатор мақсадларда яратилиши мумкин:

- янги маҳсулотлар/хизматларни яратиш зарурати;
- ресурслардан оқилона фойдаланиш;
- ҳамкорлар ўртасида хавфлар (риск)ни тақсимлаш (нафақат молиявий, балки қарорларни қабул қилишда ҳам);
- янги лойиҳаларни жорий қилиш муддатларини қисқартириш;

- тажриба алмашиш ва энг яхшиларини жорий этиш;
- янги молиявий ресурсларни жалб қилиш ва ҳ.к.

Туризм фаолиятида давлат-хусусий шерикчилигини амалга ошириш механизми устувор лойиҳаларни амалга ошириш учун хусусий инвестиция маблағларини жалб қилишни назарда тутди, бу эса туризм инфратузилмасини ривожлантириш вазифаларини ҳал этиш жараёнида бюджет маблағларидан янада оқилона фойдаланиш имконини беради. Мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш даражаси ва давлат-хусусий шерикчилиги лойиҳаларидан фойдаланиш соҳалари ўртасидаги муносабатлар белгиланди. Ривожланган бозор иқтисодиётига эга бўлган мамлакатларда алоқа, туризм, инновацион технологиялар мазкур лойиҳаларни жорий этишнинг устувор соҳалари ҳисобланади. Ривожланаётган мамлакатларда зарур инфратузилма объектларини ривожлантириш ва модернизация қилиш бўйича энг долзарб лойиҳалар ўз ижросини кутиб турибди.

Илмий изланишлардан келиб чиққан ҳолда шартли равишда давлат-хусусий шерикчилиги асосидаги лойиҳага ажратилган капитал қўйилма, операцион харажатлар ва даромаднинг ўзгариш тенденциясини ишлаб чиқдик (1-расм).

1-расм. Давлат-хусусий шерикчилиги асосидаги лойиҳага ажратилган капитал қўйилма, операцион харажатлар ва даромаднинг ўзгариш тенденцияси¹

1-расмдан кўриш мумкинки, даставвал капитал қўйилма ҳажми ортиб боради ва қисқа вақт ичида унинг миқдори камайиб, даромад миқдори кўпайиб бораверади.

Давлат-хусусий шерикчилик борасидаги лойиҳалар жаҳоннинг 130 дан ортиқ давлатларида амалга оширилиб келинаётган бир вақтда, Ўзбекистон Республикасида давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш масалаларига бироз кеч эътибор қаратилганини алоҳида қайд этиб ўтиш лозим. Узоқ йиллар давомида мазкур механизмга етарлича аҳамият берилмади.

Ҳозирги кунда давлат-хусусий шерикчилигини ривожлантириш бўйича бир қанча ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, анъанавий тарзда давлат тасарруфида ва бошқарувида бўлган иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳада тўпланиб қолган бир қатор муаммо ва камчиликларни бартараф этиш мақсадида 2018 йил 20 октябрда Ўзбекистон Республикаси Президентининг ПҚ-3980-сонли “Давлат-хусусий шерикликни ривожлантиришнинг ҳуқуқий ва институционал базасини яратиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги Қарори [7], 2018 йил 13 декабрда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1009-сон “Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги Қарори [8] қабул қилиниб, Агентлик Ўзбекистон Республикасида давлат-хусусий шериклик соҳасида ягона давлат сиёсатини юритиш бўйича ваколатли орган сифатида белгилаб қўйилди ҳамда Агентликнинг асосий вазифалари ва функциялари кўрсатиб ўтилди.

¹ Тадқиқотлар асосида муаллиф томонидан ишлаб чиқилган

Шундан сўнг, Республикада давлат-хусусий шерикчилигини тартибга солувчи асосий ҳуқуқий ҳужжат – 2019 йил 10 май куни “Давлат-хусусий шериклик тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни [9] қабул қилинди.

Давлат органлари учун лойиҳани режалаштириш ва тайёрлаш босқичи энг масъулиятли ҳисобланади, модомики, келажакда лойиҳанинг муваффақияти кўпинча тайёргарлик натижаларига боғлиқ. Шунинг учун ДХШни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш соҳасида давлат бошқаруви стратегиясини амалга оширишда ягона жараён сифатида лойиҳаларни интеграциялашган бошқаришни шакллантириш долзарб масала ҳисобланади [10].

Илмий изланишлар натижасида мавжуд қонунчилик талаблари ҳамда хорижий давлатлар тажрибасини ўрганган ҳолда давлат-хусусий шерикчилиги асосида мамлакатимизда эркин туристик ҳудудларни яратиш ва уни оқилона бошқариш механизми ишлаб чиқилди (2-расм). ДХШ асосидаги ЭТХ Ўзбекистон Республикасининг “Махсус иқтисодий зоналар тўғрисида”ги ҳамда “Давлат-хусусий шериклик тўғрисида”ги Қонунлари талаблари асосида шакллантирилади.

Эркин туристик ҳудудни ташкил этиш. Ўзбекистон Республикаси Президенти фармони асосида Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ амалга оширилади.

Эркин туристик ҳудуднинг фаолият юритиши. Бошланғич даврда давлат томонидан фойдаланилмаётган мол-мулк “нол” қийматида фойдаланиш учун тақдим қилинади. ЭТХ фаолиятини амалга ошириш ва назорат қилиш Вазирлар Маҳкамаси томонидан амалга оширилди.

Эркин туристик ҳудуд шакли ва бошқаруви давлат-хусусий шерикчилик асосида ташкил этилади ва фаолият юритишда давлат таъсирини камайтириш эвазига хусусий субъектнинг ЭТХ бошқарувдаги ваколатлари кенгайтирилади.

Эркин туристик ҳудуднинг ҳуқуқлари. Давлат томонидан ҳуқуқий кафолатлар, бино, иншоот, ер майдонларидан, инфратузилма объектларидан фойдаланиш ва барпо этиш.

Эркин туристик ҳудуднинг мажбуриятлари. Вазирлар Маҳкамаси томонидан ишлаб чиқилган қоидалар асосида фаолият юритиш, шартномага мувофиқ мажбуриятларни бажариш.

Эркин туристик ҳудуднинг имтиёзлари. Божхона тўловлари, солиқ имтиёзлари, солиқни кечиктириб тўлаш имконияти, экспорт имтиёзлари, импорт имтиёзлари, меҳнат муносабатларидаги имтиёзлар.

Эркин туристик ҳудуднинг тугатилиши. ДХШ асосида ташкил этилган ЭТХ белгиланган шартномага мувофиқ 30 йил муддатга қайта узайтириш имконияти билан ташкил этилади. ЭТХни тугатиш атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, давлат хавфсизлигини ва мамлакат мудофаасини таъминлаш зарурати тақозо этса, бир йил мобайнида бирорта юридик шахс иштирокчи сифатида рўйхатдан ўтказилмаган бўлса ва (ёки) иш ўринлари яратилмаган бўлса, олти ой мобайнида инвестиция лойиҳаларини рўёбга чиқариш бўйича фаолият амалга оширилмаган бўлса, Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорига биноан амалга оширилади.

2-расм. Давлат-хусусий шерикчилик асосида ЭТХни самарали ривожлантиришнинг ташкилий-иқтисодий механизми²

² Ўзбекистон Республикасининг “Давлат-хусусий шериклик тўғрисида”ги Қонуни талаблари асосида муаллиф томонидан ишлаб чиқилган

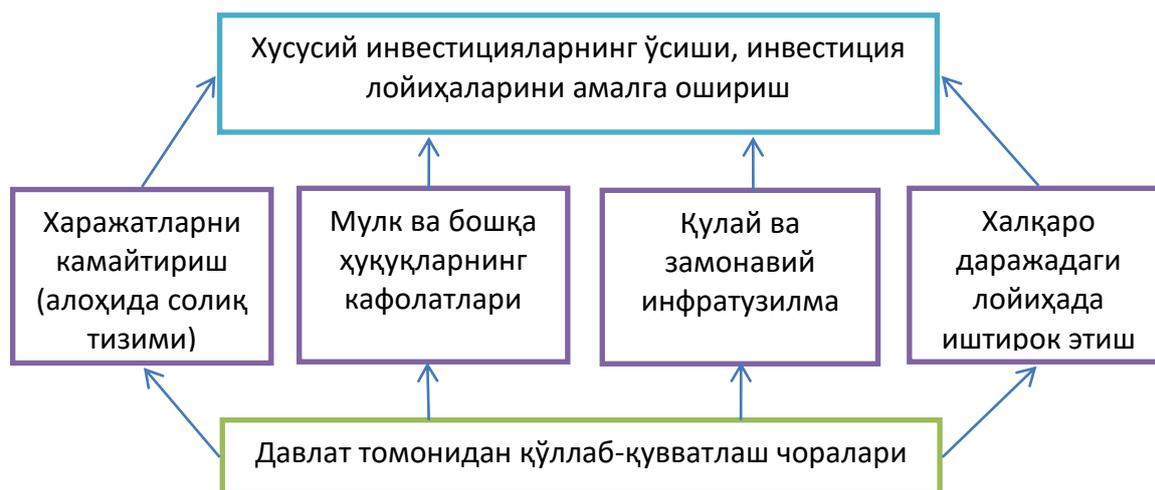
Эркин туристик ҳудуд алоҳида ёки махсус иқтисодий ҳудудда Ўзбекистон Республикаси Президентининг тегишли қарори асосида қайта узайтириш шarti билан ўттиз йил муддатга ташкил этилади. Мазкур қарор асосида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси эркин туристик ҳудуднинг фаолияти юзасидан қарор қабул қилади.

Эркин туристик ҳудудда жойлашган бўш турган ва фаолият кўрсатмаётган давлат мулки объектлари эркин туристик ҳудуд иштирокчиларига инвестиция мажбуриятлари асосида “нол” қийматида тақдим этилади.

Эркин туристик ҳудуд давлат-хусусий шерикчилик асосида ташкил этилади ва фаолият юритиши давомида давлат таъсирини камайтириб бориш эвазига хусусий субъектнинг ЭТХ бошқарувдаги ваколатлари кенгайтирилади.

ДХШ асосидаги ЭТХ қўйидаги шаклларда ташкил этилиши мумкин: ижара, лизинг, концессия шартномаси асосида, қўшма корхона кўринишида, кооперация ва ҳ.к.

ДХШ асосида ЭТХ ташкил этиш давлат харажатларини оптималлаштириш, бошқарув самарадорлигини ошириш, корхоналар фаолиятини доимий мониторинг қилиб бориш, молиявий маблағларнинг мақсадли ишлатилишини таъминлашга сабаб бўлади (3-расм).

3-расм. ДХШ асосида ташкил этиладиган ЭТХнинг айрим афзалликлари³

Эркин туристик ҳудуд иштирокчилари бир қатор ҳуқуқий ҳимоя кафолатлари, имтиёзлар ва преференциялардан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлишади.

Шунингдек эркин туристик ҳудуд иштирокчилари ҳуқуқий ҳужжатлар битимларда кўрсатилган мажбуриятларини белгиланган муддатда бажариш, ҳисоботларни белгиланган тартибда тақдим этиб боришлари шарт.

Махсус иқтисодий ҳудуд иштирокчилари қўйидагиларни тўлашдан озод этилади:

Эркин туристик ҳудуд кишиларнинг ҳаёти ҳамда соғлиғини ҳимоя қилиш, экологияни муҳофаза қилиш, давлат хавфсизлигини таъминлаш зарурати тақозо этса, ташкил этилган кундан эътиборан бир йил давомида бирорта юридик шахс мазкур ҳудуднинг иштирокчиси сифатида рўйхатдан ўтказилмаган бўлса ёки иштирокчи

³ Тадқиқотлар асосида муаллиф томонидан ишлаб чиқилган

томонидан иш ўринлари яратилмаган бўлса, ҳудуд ташкил этилган кундан эътиборан олти ой давомида иштирокчилар томонидан инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш бўйича фаолият юритилмаган бўлса, белгиланган тартибда тугатилади.

Хулоса ва таклифлар

Тадқиқот давомида ҳозирда туризм соҳасида ижтимоий-иқтисодий аҳамиятга эга бўлган лойиҳаларни амалга ошириш учун хусусий инвестицияларни жалб қилиш имконини берувчи давлат-хусусий шериклигининг самарали шаклларини ривожлантириш бир қатор муаммолар учун ечим бўлиши аниқланда:

- янги сайёҳлик - дам олиш ҳудудлари ва комплексларини яратиш;
- мавжуд рекреация ва туризм инфратузилмасини жаҳон стандартлари талабларига мувофиқ ҳолда модернизация, реконструкция қилиш;
- туризм саноатини ривожлантириш учун салоҳиятли кадрлар билан таъминлаш тизимини такомиллаштириш;
- туризм ва меҳмондўстлик саноатини ривожлантиришга қаратилган кичик ва ўрта бизнес тизимини қўллаб-қувватлаш;
- солиқ имтиёзлари ва давлат кафолатларини тақдим этиш орқали туризм бозорини ҳимоя қилиш;
- замонавий сайёҳлик бозори сифатида Самарқанд вилоятида ЭТХни шакллантириш;
- туризм соҳасида ахборот таъминоти ва илмий-тадқиқотлар тизимини такомиллаштириш;
- минтақавий туризм бозорининг интеграциясини, халқаро ҳамкорликни ривожлантириш;
- рақобат асосида сайёҳларга хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш, туризм корхоналари фаолиятида ихтисослашув ва кооперацияни чуқурлаштириш;
- дам олиш ресурсларини сақлаб қолиш, тиклаш ва ривожлантиришга сармоя киритиш учун мўлжалланган бошқа солиқларни камайтириш орқали маҳаллий сайёҳлик ижарасини жорий этиш таклифи билан солиқ тузилмаларига мурожаат қилиш;
- туристик инфратузилмани ривожлантириш, йўллар ва маршрутларини ривожлантириш, уларни сертификатлаш тизимларини соддалаштириш;
- алоҳида муҳофаза қилинадиган табиий ҳудудларда мавжуд табиат музейлари ва ахборот марказларини модернизация қилиш;
- ички ва ташқи бозорларда экологик туризмни реклама ва ахборот билан таъминлаш ва тарғиб қилишни ривожлантириш;
- таклиф этилган тадбирларни давлат ва маҳаллий бюджетлар маблағлари, шунингдек мулкчилик шаклидан қатъий назар, сайёҳлик корхоналари, ташкилотлар, муассасалар маблағлари ҳисобидан молиялаштириш.

Умуман олганда, давлат-хусусий шериклигида давлат ва хусусий бизнеснинг ўзаро ҳамкорлиги замонавий шароитда туризм ва меҳмондўстлик саноатини ривожлантиришни жадаллаштиришга қаратилган истиқболли йўналишлардан бири ҳисобланади. Давлат-хусусий шерикчилиги асосида эркин туристик ҳудудларни ташкил этиш масалаларига жиддий эътибор қаратиш ва бу борадаги қонунчиликни янада такомиллаштириш энг долзарб вазибалардан саналиши лозим.

Фойдаланилган адабиётлар

1. <https://president.uz/uz/lists/view/4300>
2. Mr. Abdul Quium. A Guidebook on Public-Private Partnership in Infrastructure. UNESCAP Bangkok, January 2011.
3. Deegan, J., Moloney, R., & Tourism, I. W. (2005). Understanding the Economic Contribution of Tourism to Economic Development: The Case of Ireland West. National Centre for Tourism Policy Studies.
4. Bramwell, Bill and Lane, Bernard. 2000, Tourism Collaboration and Partnerships – Politics, Practice and Sustainability, Channel View Publications, Sydney.
5. Nymatul Jannat Nipa, Jakia Sultana, Habibur Rahman. Prospect of Private-Public Partnership in Tourism of Bangladesh. Journal of Investment and Management. Vol.4, No. 3, 2015, pp. 73-83. doi: 10.11648/j.jim.20150403.11.
6. Public-private sector cooperation: enhancing tourism competitiveness. Madrid: World Tourism Organization, 2000. 289 p.
7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Давлат-хусусий шерикликни ривожлантиришнинг ҳуқуқий ва институционал базасини яратиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида” ги Қарори. Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 22.10.2018 й., 07/18/3980/2072-сон. <https://lex.uz/docs/4007891>
8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1009-сон “Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги Қарори. Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 14.12.2018 й., 09/18/1009/2316-сон. <https://lex.uz/docs/4104705>
9. “Давлат-хусусий шериклик тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни. Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 11.05.2019 й., 03/19/537/3113-сон; 23.01.2021 й., 03/21/669/0060-сон. <https://lex.uz/docs/4329270>.
10. С.С.Мирзаев., Ғ.Д.Дусмуратов. Давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини бошқаришда ахборот тизимларидан фойдаланиш // “Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar” ilmiy elektron jurnali. № 3, may-iyun, 2019 yil. http://iqtisodiyot.tsue.uz/sites/default/files/maqolalar/28_Mirzayev_Dusmuratov.pdf